

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10 frt - kr.
Félévre	5 " " "
Negyedévre	2 " " "
Egy órára	1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.	

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

Tíz koronáért.

Az egész ország visszhangzik a magyar föld megvédelmezésére hívó jelzavaktól, mert minden magyar érzi, hogy ezen ország földje, melyért őseink annyi vért áldoztak, lassacskán kezd kisiklani lábaink alól. Épp azért minden magyar embernek, legyen az bármilyen állasu vagy rangu, ha csak szikrája él benne a haza- és fajszeretnek, minden téren, minden eszközzel oda kellene törekednie, hogy a körülménynek szerencsetlen alakulása folytán bajba kerülő polgártársnak, édes vérenek kenyeret, othont, életet adó földjét megvédelmezze és ne engedje elköttyavetyélni.

Sajnos, talán vérlázító, hogy édes hazánkban, ahol maholnap annyi lesz az egyesület, ahány az ember, még senkinek sem jutott eszébe olyan egyesület alakítása, mely a szegény és szerencsétlen magyar paraszt és kisbirtokos földjének megvédelmezését tűzné ki célul. Pedig ez a legelső nemzeti érdekünk, mert ha az országban körültekintünk, mindenfelé azt látjuk, hogy minden nemzeti erősen védi a hozzátartozóinak ingatlan vagyonait. Erdélyben az oláhok, szászok, a felvidéken a tótság, a délvidéken a szerbek és svábok egymásra szervezik a szövetkezeteket, alakítják a pénztézeteket, melyek egyik főcélja a hozzájuk tartozók földjének a megvédelmezése. Másrészt nincs Európában ország, még Törökországot se

véve ki, a hol az emberek alól oly könnyedén, oly lelketlenül lehetne a földet kirántani, mint Magyarországon és a hol az emberek oly könnyelműen válnának meg az élet biztosító ingatlan, szikla-szilárd földtől. Ezen nem segít semmiféle ködpárakéat elfoszló külföldi dicsőség és pénzen csinált magasztalás. A míg bennünk az összetartás, a testvéri szeretet csak frázisokból, nagyhangu mondásokból fog állni, melytől minden magyarnak fölkapik az álla, a nemzet jövőjén tündöök arczedői nem simulhatnak el.

Ezek a gondolatok villantak meg agyunkban, midőn a Pécsi Közlönyben az itt következő árverési hirdetményt olvastuk:

A pécsi m. kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Darányi Ferencz pécsi lakos végrehajtónak Tóth Ferencz bodai lakos végrehajtást szenvedő elleni 10 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a szent-lőrinczi kir. járásbíróóság területén levő Boda község határában fekvő s a bodai 47. sz. beéttben felvett A. I. 1-2 sorsz. 4-5 hrsz. ingatlanoknak 53. sz. háznak Tóth Ferenczét illető 1/218-ad részére 10 kor. becsárban a bodai 157 számú betéttben felvett A. I. 1. sor. 11 ó. e. sz. háznak Tóth Ferenczét illető fele részére 400 korona. 1. 2-5 8-20 sorsz. ingatlanoknak Tóth Ferenczét illető fele részére 1318 kor. 50. fill. becsárban, végül a bodai 540 sz. betéttben felvett A. I. 1-2 sorsz. ingatlanoknak 102. sz. háznak Tóth Ferenczét illető 1/182 részére 48 kor. becsárban mint kikiáltási áron az árverést elrendelte s hogy a fentebb

megjelölt ingatlanok az 1900. évi augusztus hó 24. napján d. e. 9 órákor Boda község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Ez a nagy bírósági, törvényszéki járásbíróági, telekkönyvi eljárás történik tehát 10, mondd tíz koronáért, rongyos 5, mondd öt pengőért és járulékaikért, bélyeg, perköltségeikért, Tóth Ferencz ezért el fogja veszteni a házáat, a földjét, édes otthonát.

Most, mikor az ország attól a lármától és dicsőségtől visszhangzik, melyet a magyar nemzeti pavilonnal Párisban aratunk (\ költségen persze 10.000 szegény magyart lehetett volna a kol-dusbottól és földönfutástól megmenteni!) bizony-bizony nem árt, ha komolyan gondolkodunk azon, vajjon a szegény magyar paraszt és kisbirtokos, véres verejtékkel szerzett földjének elköttyavetyéléséből befolyt fillérekből illik-e, szabad-e, vétkezés nélkül kimenni a világ nagy piacára Párisba és ott hiúságos a nagy urak, a burokban születettek dicsőségét és nagyságát fitogtatni. A szegény, a földhöz ragadt magyart, a Tóth Ferenczeket kell oda kivinni, hadd lássa a világ, mily könnyelmű a magyar. Ha egyszer valamelyik világ-sokadalmon jól kinevetnek bennünket talán észre térünk és belátjuk, hogy okosabb dolgot is csinálhatnánk, mint hogy pénzüket arra költsük, hogy bennünket magasztaljanak, mialatt véreink,

Borcsa szabadsága.

A »Debreczen« tárczája.

Jól tudom én, hogy tragar éleek fészke a konyha és jó nevelésű író óvatosan a belső szobákban marad, ahol is se ymes nagyságos asszonyok finomítva élnek at a cselédnányok mindig egy szerelmi regejéret.

Hogy ime mégis Borcsától írok, annál mi sem látszik illobbnek előttem most, a mikor eszembe ötlött kusza szőke haja, takaros karton ruhája és es jókedvű éneklése, amely nélkül pusztá lett volna a mi városi lakásunk, akárcsak a nyári pagony madárdalnak híján.

Mert barha csak egyszerű cselédleány volt Borcsa és a konyhába juttatta alacsony rangja, szeretetben akár az asztalfőn kerüit volna helye.

Csipeinyi pesztra-leánynak állott be hoz-zánk és serényen dolgozva, jókedvűen dalol-gatva nőtt fel köztünk, Mindenre vott gondja, minden dologra jutott ideje. Kora reggel már tisztán ragyogott a lakás és mikorára fölbred-ték az urak, már akkor ő is csinosan felöl-tözve, vidám mosol gással hozta be a kávé-t. Mondtuk is neki sokszor:

— Talán tündére van magának. Borcsa a ki hajnalban takarítson maga helyet? Megelegedve kaczagott ilyenkor.

— Az ám tündérem van. Ejoye, de ki-találták a titkomat!

Sokszor szó esett róla, hogy segítséget fogadunk mellette. Még bizony agyon dolgozza magát ez az okatlan leány, De erről hallani sém akart.

Sírásba kezdett és esküdözött, hogy akkor ő menten-elmegy innen, ha a szive meg-szakad is belé. Hogy még valami sehonnai leány az ő konyhájába tegye a lábat, azt ő bizony ki nem állja.

Hát csak maradt minden a régiben. Az évek multak, Borcsa nőtt fejlődött és honnan honnan nem: egyszer csak kibontakozott előttünk egy csodaszép leány, a Borcsa Megle-pődvé mondtuk neki:

— Borcsa, maga a legszebb leány a vá-rosban!

Ilyenkor elsomorodott.

Egyáltalán ez időtől kezdve gyakorta el-szorodott. A víg dalogatás pedig egészen elhangzott, a minek elleplezésére még többet dolgozott, mint valaha.

— Mi baja, Borcsa? — kérdeztükük tőle.

— Hát csak megvan a maga baja egy ilyen cselédnánynak. Estenkint, ha lefekszem, bizony nem tudok elaludni, pedig olyan álmos vagyok, hogy! Mindig csak azt kérdezgetem

magamtól: Borcsa, Borcsa, hát tebe öled mi lesz?

Mulik az idő, aztán itt sem lehetsz min-dég és örökön örökké at másnak a kenyerét eszed...

Összeszidtuk a balga szomorúságért, hogy hiszen mi ugy szeretjük őt, akárcsak a vé-rünköl való volna és hogy ugy sem eresz-tük mi el soha; de odabenn meghatva mon-dotta anyám:

— Borcsa nem olyan közönséges leány, mint a többi. Borcsának ambíciói vannak.

Borcsa pedig egyre sáppadt, hervadozott, hiába kerestük mindenben a kedvét. Régi dalos kedve örökre elmúlt tán.

— Hát csak így van az mindennel! — A fa is leveledzik, leveledzik, aztán csak le-kopik a lombja. Hát én is így. Mindennek vége van egyszer.

Egy délelőtt titokzatosan a konyhába hívta az atyámat. Egy veres orru, vad né-zésű munkásember állott ottan és lehetőleg jámbor ábrázatot iparkodott vágni. De nem sikerült neki. Borcsa bemutatta:

— Ez itt ács mesterember, aztán azért jött, hogy...

Szégyenlősen hallgatott el hirtelen, az acs pedig borizü hangon folytatta:

— Aztán hát a végett jöttem, hogy én elveeném a borcsát feleségül, mert mivelhogy

törvényeink, intézményeink gyatrasága, erkölcsi felfogásunk hitványsága, nemzeti öntudatunk és összetartásunk lazasága miatt ezrevel züllemek el és vesznek kezeikbe vándorbotot.

Debreczen, augusztus 11.

A felsővisi képviselőválasztás. A máramaros-megyei felsővisi választókerületben megüresedett mandátum helyyeréséért — mint már jeleztük — tegnap folyt le a küzdelem. Dr. Nagy Ferencz kereskedelemügyi miniszteri államtitkár már kezdettől fogva előnyben volt. Delig 305 szavazatot kapott s akkor még ellenfelére, dr. Maris Illésre egyetlen szavazat sem esett, délután kettőkor az államtitkár 504 voksa ellenében csupán 58 volt, este 6-kor 1068-al szemben Maris mindössze 244 szavazattal rendelkezett. Este 7-ig dr. Nagyra 1343, Marisra 303 szavazatot adtak be s a zárórát éjfélre tűzték ki. Az eredmény az lett, hogy dr. Nagy államtitkár 1878 szavazattal Maris Illés 352 szavazata ellenében képviselővé választották s faklyásmenettel tisztelték meg.

Bécs piszkoskodik.

— A hülye községi tanács. —

Debreczen aug. 11.

Az arcátlanságok netovábbja az, a mit a mi kedves szomszédunk Bécs cselekszik. — Meghülyült, agyalagyult község tanácsa napnap után végtelen cinizmussal kieszelt gazzettekkkel lepi meg a magyar nemzetet.

Az otromba pimaszoknak nem tetszik, hogy az Ofen Pest felirású leveleket Budapest egyszerűen visszalöki, hanem gyűlést tartanak s ott a következő buta határozattal akarnak tüntetni:

Tekintettel arra, hogy az Ofen-Pest elnevezés nem önkényes, hanem történelmi német elnevezése a most egyesített Ofen és Pesti városoknak, holott a «Budapest» név csak néhány évtized óta használ-

tatik; tekintettel arra, hogy sok várost, a melyeknek nagy történelmi és kulturális jelentőségök van, a különféle kultur nemzetek a maguk nyelvén neveznek meg, tekintettel arra, hogy ezeknek ez ma kulturális és történelmi jelentőségű városoknak a tanácsai és egyéb hatóságai azokat az átiratokat, a melyek a várost valamely idegen nemzet nyelvén nevezik meg, kifogás nélkül elintézik, és elfogadják, tekintettel arra, hogy valamely város tanácsának ellenkező magatartása saját városunk történelmi jelentőségének kicsinylései is tekintendő és végül tekintettel arra, hogy Ofen-Pesth magistratusa maga is az egész földkerekségen érthetetlen «Bécs» néven nevezi Wien birodalmi fő és székvárosát, a birodalmi fő- és székváros tanácsa Ofen-Pesth magistratusának f. évi jul. 12-én kelt irata fölött napirendre térfőntartván 1900 június 21-én két határozatot, amely a magistrátussal szemben kivanatosnak jelezte az Ofen-Pesth elnevezés használatát.

Ez már oly vérlázító gazzság, hogy nagy embernek megáll az esze. Mit akar az a megdühödött vadcsorda. Féktelen dühében már a nevetséges és komoly közt sem tud különbséget tenni?

Negvetésre méltó arcátlán nép egytől egyig!

Nincs rá más felelet mint ez: **Bojkott Bécs ellen minden vonalon!!**

A kínai háború.

Brüsszel, aug. 10.

Egy sanghaji távirat jelenti, hogy Li-Hung-Csang az utolsó napok izgalmaiktól komolyan megbetegedett. A francia konzul orvosa Li palotájába ment s ott kezeli a beteget. Li nagyon pesszimistikusan nyilatkozik a kínai helyzet további fejlődéséről. A konzulok előtt kijelentette, hogy a békehez föltétlenül szükséges a keresztény missziók eltávolítása s hogy Kína integritását biztosítsák. Ha ez meg nem történik, akkor a hatalmak el lehetnek rá

készülve, hogy a kínaiak folytonos fölkelésekkel foglyák őket nyugtalanítani.

Brüsszel, aug. 10.

Tien-Csinből Sanghájba érkezett jelentések szerint Pekingben remuralom van. Az anyacsászárné, Tuán hercegné és ennek mindenben segítőtársa, Lipping-Hang üldözik azokat az előkelő állású tisztviselőket a kik az idegenekkel szemben barátságosan viselkedtek. Egy volt kínai követet minden itélet nélkül a császárné parancsára a nyilvános vesztőhejyre hurczolták s ott a csócsolék örömlőgázosa közepetre lefejezték. A cung-li-jámen három tagját, a ki a kivégzést nem teljesítette, szinten lefejezték.

London, aug. 10.

Csifuból jelentik a Daily-Express-nek augusztus 8-ról: Hetfőn napkeltével a szövetséges csapatok Jangcun ellen vonultak tizenkilenc mérföldnyire Tiencsin felé. Azon a helyen keletre a folyótól tizenöt ezer főnyi kínai sereg foglalt állást. Négy órai heves csata után a szövetséges csapatok elkergették a kínaiakat.

Az európaiaknak kétszáz halotyjuk és sebesültjük volt. Ekközben hír érkezett, hogy harmincz mérföldnyire délkeletre Tiencsin felé nagy kínai sereg áll, a mely újra Tiencsin ellen készűl vonulni. A csapatok erre visszavonultak Tiencsin felé, mert ott nem hagyhattak hátra elég őrséget, mivel az őrséges csapatokkal Peking felé vonultak.

A santungi kormányzó Li-Hung-Csangtól a következő táviratot kapta:

A kormányzó ne akadályozza meg az európaiaknak Pekingbe való előnyomulását, mert ezt az európai hatalmak hadüzemének tekintenek. A csung-li-jámen kijelentette, hogy ajánlatot tett a köveknék, hogy menjenek Tien-Csinbe, de a követek vonakodtak Pekinget elhagyni.

Chii-től délkeletre hat francia misszionáriust és öt katolikus meggyilkoltak a kínai felkelők. A meggyilkolt európaiak száma ezzel 135-re emelkedett.

A Times-nek jelentik Hongkongból augusztus 8-ról: Kantoni lapok jelentik, hogy a kínai csapatok fekete lobogókkal ismételen Nankingon át Pekingbe vonultak. Legutóbb a kormány parancsának vétele után hat század azonnal utra kelt.

Borcsa szép, takarékos leány, aztán aszony csak jó a háznál, aztán én szeretem is őt.

Most megint Borcsa vágott a szavába:

— Mar csak megkérdézem, gondoltam, a nagyságtól is. Mert én arva leány vagyok és tanácsot csak kell kérni va akitől.

Anyam amulva csapta össze a kezét, a mikor az aces nagy otromban hajladoza elment.

— Mondd Borcsa, te hozzá mennél ehhez az emberhez?

— Mar hogyné mennék! Hiszen nem valami szép ember, de hát szegény leány érje be olyannal, amilyen akad.

— Meglátod, nem jó lesz abból Borcsa! Ott csak a nyomoruságban lesz részed és láthatod, hogy az az ember részeges is.

— Ha milyen nyomoruságban lesz részem, eiszennvedem. Ha út-vert, eltűröm. De a magam gazdája leszek!

Sokat beszélgettünk benn a Borcsa sorsáról, de aztan megegyeztünk abban, hogy senkinek joga nincs rá, hogy utját allja másnak, bárha sajnáljuk is Borcsa tavorzatát. Aztán a konyhából újra behalatszott a vidámdalolás.

Borcsa boldog ujra.

Szegényes volt, de azért lakadalom volt az mégis. Borcsa f-hér menyasszonyi ruhát kapott és csak ekkor látszott meg, hogy milyen szép leány is ő. Szinte büszke volt, hogy a menyasszonyságig fölvitte a cselédi pályán. És mikor beléptünk az apró lakodalmós szobába, boldogan lépett előnk:

— Tessék leülni nálunk.

Gyorsan beállt rendezgetni, takarítani az olesó fabuorok között — menyasszonyi ruhában.

— Jaj, olyan, de olyan nagy itt a rendtelenség. Lát-szik, hogy senki sem viselt gondot itten. No de holnap majd rendet csinálók én itt — tette hozzá boldogan.

Már másnap eljött hozzánk látogatóba. Összecsokolt bennünket és erőnek erejével takarítani akart. Alig tudtuk le-erőszakolni egy székbe. — Aztán nem fogyott ki a beszédből.

— A szobát rendbe hoztam és elkezdtem főzni a fejemet, hogy mit is főzsek az uramnak. Persze, sokra nem telik, olyan kell, a melyik olesó is, meg jó is. Hát főztem gombalevest es káposztát. De azt mondta az uram hogy olyan jót ő még sohsem evett. Ketszer vett belőle. Mondtam neki, hogy vegyen egy süldőt; azt mondta vesz.

És majd hizót nevelek belőle az udvaromon. Mert van udvar is, ől is. Minden van, hála Istennek.

De az első látogatás után elmaradt a többi. Néha találkozunk vele az utcán, de sápadt volt és nem olyan csinos többé, mint azelőtt. Ilyenkor alazatos volt, de hallgatag.

— Nagyon sok a dolgom odahaza, — mondta.

Egyszer aztán megleptük otthon. Holmi ajándékok vittünk neki. Őt kuporgott a földön sirva, míg a kanapén az ura hortyogott, amint a részegség oda leverte.

Csak sokára vett észre bennünket és az

volt az első dolga, hogy hamarosan letörője a könyvet.

— Bizony, az uram ma egy kicsit többet vett be a jóból — mondotta erőszakolt vidámsággal. Nem is ember, a ki meg nem veri néha-néha a fele-égét.

Szét néztünk az apró lakásban a zülött szegénység rikoltozott benne. De láttuk, hogy Borcsa röstelli a legjobban a szegénységét, azért hát elmentünk töl hamarosan. Különbelt is még volt egy-más dolguak a városban.

Mikor hazatértünk, takaros karton ruhájában, ke ében oriókendővel nyitott ajtót nekünk — Borcsa.

— Mar tovább ki nem állottam melléte. Jaj, kezét csókolom, nem is ember az az én emberem, hanem bestia. Ami keresete volt, azt mind a kocsmában hagyta és elverte, ha a konyhában semmi se főtt. De bizony akár így, akár úgy, de mindig megvert. Eheztem volna szivesen, de a verését már nem szenvedtem tovább. Hiszen nem vagyok én a cselédje neki. A magam gazdájának szegődtem én ő hozzá.

Vigasztalni próbáltuk, de nem volt szükség rá. Mintha csak tegnap szakadt volna el tőlünk, nuthonvsan dolgozott és dalogattott tovább.

Nem is ment el tőlünk többé és az acesmestert el is felejtte tán. De nem felejtette el még sem. Ha néhá a szomszéd cselédak bejötték hozzá boldogan mesélgette:

— Bizony nem mindig voltam én ilyen egyszerű cseléd sorsban. Voltam én már a magam gazdája is!

NAGY ENDRÉ.

London, aug. 10.

A Morningpost jelentése szerint Sir Robert Hart-tól július 27-én kelt távirat érkezett Londonba, a melyek ezekkel a szavakkal kezdődik: Szerencsésen életben vagyok még. A táviratból kitűnik, hogy a vámigazgatást még Hart kezeli.

Berlin, aug. 10.

Waldersee gróf augusztus 21-én utazik Génába és szeptember 22-én érkezik Sanghajba. Ott fog találkozni a többi hatalmak tisztjeivel.

Berlin, aug. 10.

Waldersee gróf, a ki mielőtt Kasszából elutazott, hosszabb ideig tanácskozott Gossler hadügyminiszterrel, tegnap este érkezett Berlinbe. Berlinben a gróf nejevel azonnal a tiszti egyesületbe ment. Az ulánus-ezred uniformisa volt rajta a tábornagi jelvényvel. A grófné egyszerű fekete ruhát viselt. A kik Waldersee grófot látták, mind csodálkoztak fiatalos jókedvén.

A tiszti egyesületben a kínai csapatok új főparancsnoka megtekintette a kínai csapatoknak szánt felszerelést.

Több tisztal szemben az a való öröme adott kifejezést, hogy a császár bizalma őt szemelte ki a főparancsnoki állásra. A gróf természetesen saját felszerelést is megtekintette, a melyet Kinába fognak szállítani Kinában is, amennyire lehetséges, az ulánus egyenruhát fogja viselni, de ezenkívül csináltatott egy világoskék egyenruhát is, a mely szintén a tábornagi jelvényvel van ellátva.

A felszerelésnél Waldersee gróf csak annyi kényelmet engedett meg magának, a mennyi a törzstiszteknek jut.

Két óráig maradt a gróf a tiszti egyesületben. A mikor eltavozott útközben a közönség, a hol megismerték, lelkesen üdvözölte az új főparancsnokot.

Üdvözet a királynak.

— Debreczen város felirata. —

— aug. 11.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága júliusi közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy legalkotmányosabban uralkodó királyunk 70-ik születésnapját megfogja ünnepelni. A különböző felekezetek templomaiban ima fog felszállani a mindenható trónjához királyunk életéért, a törvényhatóság pedig feliratban üdvözli, kívánva hogy sokáig éljen a magyar nemzet boldogítására.

Debreczen város hódoló felirata elkészült. A felirat szövege V e c s e y Imre tb. főjegyző ollából került ki. — A polgármester tavolletében egyik helyen írja alá, mint jelenlegi polgármester helyettes. Pár nap múlva kész lesz a művészi kivitelű album is s a polgármester felküldi a kabinet iródnak.

A hódoló felirat szövege a következők:

Császári és Királyi Apostoli Felség!
Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk!

Nagy, dicső királyok teszik a nemzetet is nagygyá, erőssé. A magyar nemzet őszinte hálával ismeri el, hogy Felségéd alkotmányos, bölcs, jóságos uralkodásának mily sokat és mennyi jót köszönhet. Az utolsó három évtized békés korszaka, melyet Felségéd atyai bölcsessége, népei iránt való szeretete teremtett, tartott s tart fent, adta meg a módot, alkalmat és időt a magyar nemzetnek, hogy sok évtized buját, baját elfeledve, számtalan vész és viszaly között eltöltött évek mulasztásait kettőzött erővel és szorgalommal pótolva: magát a nyugot európai művelt államok közé emelje.

Az őszinte igaz hála, az együtt töltött sok évek után folyton erősbuló és növekvő alattvalói hódolat, szeretet és hűség tiszta, rozsdátólment arany szálai fűzik é nemzet szívét; lelkét, eszét annak a

trónnak a zsámolyához, melyben — nagy elődök méltó utódként — István király ragyogó koronájával fején Felségédnek népeitől imádott személye trónol. A magyar nemzet ősi erénye, hogy a király felkent személye előtt szent és sérthetetlen, a magyar király koronájának legragyogóbb gyémántja, legdrágább ékszere — hű magyar népének osztatlan szeretete, hű-ége.

Ez az erény ma is ott lakozik minden magyar ember szívében. Ez az erény és Felségéd atyai jósága, szeretete, a mellyel megérti a terzi s elősegíti hű népének óhaját, érdekeit és célját, együttesen képezik azt a legyőzhetetlen erőt és hatalmat, amely biztos záloga a jövőnek, szilárd alapja a magyar alkotmány fennmaradásának.

A mindeneket intező isteni kegyelem kifogyhatatlansága, ime — elvezerte Felséged Urunkat s Királyunkat életének 70-ik határvéghéhez.

A puszták rónája, a bércek szikla ormai — amelyeken a béke és a jövő nagysága édes reményének ragyogó napja szórja szét éltető, meleg sugarait — hozzanatól viszhangzik. A magyar nemzet, a mely Felségéd minden bujában, minden bánatában igaz, résztvevő szívet s magyaros őszinteséggel o-ztozott — ünnepet ül ezen a napon. Nagy ünnepet, a mikor is a nemzet kicsinyje, nagyja, öregje, fiatalja harangok zúgása közt borul le a Mindenható irgalmassága előtt s bocsátja egnek háládó fobaszát és könyörgését Felséged drága életéért.

Debreczen szab. kir. város közönsége is együtt ünnepele az ünneplőkkel, könyörög a könyörgőkkel s örvendez az örvendezőkkel. Lelkes örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy hűségének, ragaszkodásának ismételtén kifejezést adjon.

A lelkesedés pirjával szczunkon s haragzó éljenzessel ajkunkon emeltük a folyó 1900. év Julius hó 29-én tartott közgyűlésünkben határozattal, hogy eme nevezetes napon Isten hazába térve fohászunk a legelső magyar ember életéért s érzelmeinket eljuttatjuk a trón zsámolyába.

Fogadja Felségéd e nagy magyar város hódolatát atyai szívének teljes jóindulatával kegyelmesen, mert hiszen a magyar szó szén ségével biztosíthatjuk Felségédet, hogy mindazok, kik e város falain belül lakoznak, nem egyebet imádkoznak e napon az Egek Urához, mint azért, hogy Felségéd áldást, békét, igazságot o-ztozó jobbából még soká ki ne essék a jogar, jóságos szemével lássa, nemes szívével érezze soká hű magyar népe szeretetének nagyságát, melegét s ettől a szeretettől, hűségtől, ragaszkodástól, mint harmas vedbastyától körülveve óvva, v delmezve, élvezeze még soká Felségéd alkotmányos, bölcs uralkodásának arany gyümölcsét, legszebb sikerét: népeinek nagyságát, hatalmát, boldogságát.

Akik egyebiránt alattvalói hódolattal és változhatlan hűséggel továbbra is maradtunk:

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1900. évi Julius havának 26-ik napján tar ott rendkívüli közgyűléséből.

Császári és Apostoli Királyi Felségédnek: leghívebb alattvalói:

Debreczen sz. kir. város és annak közönsége nevében.

A felirat hűen tolmácsolja Debreczen városának alattvalói hódolatát.

De nemcsak tartalma szép és felemelő, hanem külső kiállítása is művésziessé lesz. — V e c s e y Imre h-polgármester Dávidházy könyvkötőt bízta meg a kötés elkészítésével. kiváló izlésű könyvkötő feladatának minden-estetre szépen meg fog felelni. Magát a feliratot Zelinger Ede festő festi pergamenre.

Felvilágosításul.*

A Debreczen aug. 9. számában Rác Lajos német olvasókönyvének engedélyezése ügyében hosszabb cikk jelent meg, mely ismertette biralóinak kifogásait s a szerzőnek ezekre tett megjegyzéseit, a sorok között helyeselni látszik az approbatio megtagadását azért, mert a könyv lapjaival német nemzeti szellem beszél ifjainkhoz s a mellett mintegy aggodalmat fejezi ki a felett, hogy a protestánsok a mai feltűzett állapotukban arra fogják felhasználói, hogy üdöztesük bizonyitekat lássa benne mindeki.

Bar cikkíró maga beismeri, hogy szerző álláspontja felett lehet vitatkozni, maga részéről mégis helytelennek sőt nemzeti szempontból veszedelmesnek tartja a német nemzeti szellemnek ilye én terjesztését. Hat az igaz, hogy Rác Lajos, mint a philozophia, paedagógia és aesthetika doktora, modern philologia okl. tanára és okl. lelkész európai műveltségű ember — de hisz K o s s u t h Ferenc is az — azonban ennek az iránynak, mitőla Debreczen felül a magyar ifjuságot, soha, nem tudatosan sem öntudatlanul, szolgálatot tenni nem fog. Ő olvasó könyvében igen is s m e r t e t i a német nép szellemét, gondolkodását, hazájukat, történelmüket és utáikat, már amennyire egy olvasókönyv köreibein ezt tenni lehet, de ez még nem germanizálás, ez nem a magyar ifjuság szellemének a megrontása. Ez paedagógiai követelmény. A tanítónak, hogy valamely tárgyat sikeresen taníthasson, első teendője az érdeklődés felkeltése. Ez pedig nyelvek tanításával máskeppen nem is lehetséges, csak úgy, ha annak a nyelvnek irodalmából, népének multjából igyekezzünk egy-egy megragadó képet bemutatni; mintegy rámutatunk arra a változatos gazdag tájakra, ahova a nyelvtanulás nehéz, unalmas és farszító utja elvezet. Ezért ma már még az illető osztályban is, latinból is a római történetekből vett rajzokat olvastatunk. — Ezért a római és görög auctorokat is a magok változatlan eredetiségükben adjuk a növendékek kezébe. Mert hiszen hogyan érdeklődjék olyan nép nyelve és irodalma iránt, a melyet egyáltalában nem ismer és még csak nem is akarjuk, hogy megismerje.

Ujabb időben igenis felkapták azt az eszmét, hogy az idegen nyelvi órákon is magyar tárgy olvasmányokkal foglalkozzanak amennyire csak lehetséges. De ez az épen a fentiek miatt a nevelés egyik kipróbált és első rangú fontossága szabályába, igazságába ütközik. Ez méltó utánzása volna a régi iskolák tanítás módjainak, hol tanítottak olyan dolgokról, amikről tapasztalatilag meggyőződni lehet, legalább másolatokban megadni a diáknak sohasem volt alkalma.

És akik így gondolkozunk, azokra a tudatos vagy öntudatlan hazafiasság bélyegét rasütni könnyelmű és igazságtalan dolog volna: mert megverte az isten az olyan nemzeti érdeket, az olyan nemzeti irányu nevelést, az olyan iskola hazafiasságát, melyet es amelyet a német olvasókönyvben s a heti 2—3 német órán ismertettet német szellemtől is feltűnik kell! Az ilyen iskola alá bombát kell ám vetni! A n n y i v a l is inkább, mert bármely nemzet erősen kidomborodott nemzeti szeleme, gondolkodása és sovizmusa, csak biztatólag hat a mi hazafias érzésünk fejlesztésére is. Hiszen a példa a legelső nevelési eszköz. S ha növendékeinknek bemutatjuk a nemzeti szellem termékenyítő, emelő erejét a néma irodalom és művelődés terén, épen akkor fogja megerteni a magyar haza és faj szeretetnek csodákat teremtő erejét!

Azt meg, az eredeti olvasmányokra tett megjegyzésekre válaszul, szinte feleslegesnek tartom hangsúlyozni, hogy a német irodalmat — pedig ez is tárgya és feladata gimnázium-

* Készséggel adunk helyet a fiatal tudós tanár felvilágosításának azzal a megjegyzéssel, hogy a „Német nemzeti szellem és illoyalítás” cz. cikkben foglaltak nem mindenben egyeznek a szerkesztőség nézetével. A cikket, mint egyik érdemes régi munkatársunk, volt kitűnő szerkesztőnk cikkét közöltük. A szerkesztőség.

N y i r i Géza hírlapíró kollégánk küldi, — Münchenből. Ő is Párisba megy, s pár napot tölt a kies fekvésű bajor városban. Természetes, hogy mindketten e ragadással irnak változatos utjokról.

* **Halott a szalmakazal mellett.** A városi téglavető telepen tegnap délután egy hullát találtak a szénakazlak közt. 56—58 éves nő hullája volt, aki már több napja fekhühetett holtan, mert a hulla kezdett oszlásnak ibdulni. A téglavetőből rögtön telefonoztak a bűnügyi osztályhoz a honnan dr. Varga. Emil ker. orvos ment ki a vizsgálat megejtésére. Mikor a hivatalos kocsit megérkezett, egy részeg ember térdelt a halott mellett, kezében félliter pálinkával. Keservesen óbégatott, s kinnálta a halottat a jófele nedűvel:

— Igyál lelkem feleségem! Kelj fel anyukom, itt a jó palinka!

Az anyuk azonban nem kelt fel, mert elaludt örökre. Tóth Janosnének hívják 58 éves csavargó asszony volt. Vadházasságban élt a palukát kinaló csavargóval. — Halálát nagymennyiségű alkoholfogyasztás idézte elő. Holttestét beszállították a kózkórházba. Ma honteszolják fel.

* **Halálozás.** — Sulyos vesztés érte Ilyés Endre b.-ujvárosi derek ev. ref. lelkészünket. Forrón szeretett kis fia, Berczike hosszas szenvedés után 4 éves korában f. hó 8-án reggel meghalt. A nagy csapás folytán bánatos szülek odaadó apolása, faradságot nem ismerő szeretete hiabarcvaló volt: a kerülhetetlen halál elragadta reményteljes, drága gyermeküket.

A minden vigasztalásoknak Isene hintsen gyógyító balzsamot a mélyen sebzett szülék fájó szívére!

Ilyés Berczike különben unokája volt Debreczen közszeretben álló lelkészének K i s s Albert országgyűlési képviselőnek. A család a szomorú esetről a következő gyászjelentést adta ki:

Ilyés Endre és neje Kiss Lenke, úgy maguk, mint gyermekük: Endre; valamint a nagyszülők: öz. Ilyés Istvánné; Kiss Albert és neje Borsos Lenke; szépanyia: öz. Borsos Istvánné és a többi rokonok nevében mely fájdalommal tudatjuk a szeretett gyermeknek, testvérnek, unokának rokonnak Ilyés Berczike életének negyedik évében hosszas szenvedés után folyó hó 8-án reggeli 4 órakor történt gyászos elhunytat. A megboldogult hűt tetemei folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a templomban tartandó halotti ima-szolgálat után fognak nyugalomra tetetni, B.-ujváros, aug. 8. Áldás és béke paraira.

* **A löcs. az ostor meg a hegedű.** — A vásári hangulat csak úgy termeli a harcoló feleket a városban is a vásártéren is. Tegnap például két cigány Moczár Ferencz és B e r c z i Béni meg két t a l y i g á s J e n e s Lajos és G z a l a y József veszték össze egy laczikonyhában azon, hogy vajjon a Kossuth nóta szebb e vagy a Bánffy kesergője. A t a l y i g á s o k löcsékkel, a c z i g a n y o k hegedűvel és vonóval meg egy o-tornyelivel érveltek. A rendőség beavatkozása vetett véget a harcznak.

* **Ujságiróból városi tisztviselő.** P á s z t o r Bertalant, a nagyváradi »Szabadság« volt kitűnő segédszerkesztőjét Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnapi gyűlésén fogalmazóvá választotta. Örvendünk, hogy e szép kitüntetés egy ujságiró kollégánk t érte.

* **A Dongó 32 ik száma** ma megjelent. Dicséri a szerkesztőt a pompás éleclap, mely Debreczenben rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **Jövöheti bűnügyi főtárgyalás az alábbi ügyben** lesz u. m. 1900-ik év augusztus hó 17-én pénteken, Babós Elek ellen, rablás és más büntetendő cselekményekért összbüntetés. Ugyanaz nap meg ítélethirdetések lesznek.

* **József főherczeg Nagyváradon** Nagyváradról írja tudósítónk: Most már véglegesen meg vannak alapítva József főherczeg ott tartózkodásának részletei. 16-án érkezik a városba és Schlauch Lőrincz bibornok-püspök vendége lesz, vele lesz Bolla Kálmán altábornagy, adlatus, Braun alezredes vezérkari főnök, Vaszary és Vecsey századosok segéditztek. A főherczeg 17-én részt vesz a honvédek nagy táborigyűlési gyakorlatán, ugyanakkor szemlét tart a Nagyváradon lévő honvédek felett, 18-án jelen lesz a király születésének 70. születésnapja alkalmából a székesegyházban tartandó hálaadó istentiszteleten s d. u. felutazik Budapestre, hogy az augusztus 20-iki jubileumi ünnepélyeken a királyt képviselje. A főherczeg fogadtatására a püspöki palotában nagyban folynak az előkészületek.

* **A szalárdi anarchista.** Szalárdi levelezőnk írja, tegnap este egy uri ház előtt több intelligens ember ült. Arra vetődött Martin János nevű földműves ember s a farsaság előtt valószagos előadást tartott az anarchizmusról s kifejtette hogy ők is megölik előbb a főszolgabíró, aztán sorba az összes urimbereket. Erre hazament s per percz mulva éles koszával jött elő s a kint ülőkre rohant, hogy valamennyit legyilkolja. Menekültek be az udvarra, de Martin ekkor sem hagyott fel szándékával hanem betörte a kaput s összetört mindent, ami csak keze ügyében akadt. Végre nagy nehezen a csendőrségnek sikerült megfékezni a veszedelmes embert, akit éjszákára börtönbe zártak. Azt hiszik hogy az olasz király meggyilkolásának híre zavarta meg.

* **Segedelem a tüzkárosultaknak.** A múlt hó 25-én Abara községben pusztított tüzvész alkalmával megkárosultaknak részére a belügyminiszter 400 korona segédelmet küldött. A károsultak mind reformátusok s iszonyu nyomornak nezeak elébe. Mutan Rátóton nem nagyon erőltettek meg magukat — ajánljuk szegény hitessvéreinket a könyörületes lelkek figyelmébe. Adományokat mi is elfogadunk s nyugtázás után azonnal hozzájuk juttatunk.

* **A megbotozott leány nyilatkozik** A minap megemlékeztünk, egy nem minden-napi nyilatkozatról, amelyben Balázs Jenő, a Nagyikindán megjelenő Torontái Hírlap szerkesztője elmondja, hogy hogyan törté össze a botját egy uri leánnyon, aki őt szerelmével üldözte. A megbotozott leány David Regina, most a Torontái Közlönyben a következő megjegyzéseket írja Balázs Jenő nyilatkozatára:

Ha hazugság volt azon állításom, hogy a kutyakorbácssal megütöttem, akkor a mindenkor lovagias egyén hogyan támadhatott meg oly durva tettelegességgel egy nőt, aki ugyan rohant, de szerinte egy ujjal nem ütötte meg?!

Hazudik, hogy azért kért hogy nevezem meg magam, mert ki akar ábrándítani beteges képzelődéseimből, melyek haszatlanává váltak a más vőlegényével szemben. — Mert Balázs Jenő f. évi július hó 19-én keit levelében, tehát majdnem az esküvője előtt a többek közt így ír nekem:

„Vizont szerelmenek tudata engem (t. i. őtet) a boldogság zenitjére kell, hogy emeljen! továbbá: »sorsomnak még mindég ura vagyok szeretlek, mint leányt és asszonyt, mint élőlt mint nékem örökre előtt egy-ránt.« Ismerte sem meg magam mert imád.

Balázs Jenőnek újabb időben, tehát boldog vőlegény korában, hozzám a szegény Zoe-hoz intézett mindegyik lerele a legforróbb szerelem hangján van írva.

Amikor pedig ismételt könyörgésére végre légyottot adtam neki, találkozá-sunkkor kértem, hogy már szakítsak meg a levelezést, mert hiszen ő mégis vőlegény. Heves szerelmi ömlengésekkel árasztott el, — amikor pedig elváltunk egymástól kétszer is utánnam jött és szeremével üldözött. (En visszautasítottam!) És erre terjesztett féltőlem városszerle oly híreket, hogy mint nő elkecsere-de-szemben a rágalmakkal szemben első fölhaborodasomban nem találhattam más eljárást a lovagias egyénnel szemben, mint a kutyakorbácsot — különösen pedig akkor amikor rágalmaink vissza vonására ismétellen fölshóllítottam és ő nem tette.

E a száraz tényállás, amint Balázs urnak számatlan szerelmi leveleivel igazolhatok.

* **Vérgengző munkás.** Debreczenhez tartozó Veker-féle pusztán egy földbirtokos cséplőgépjéhez hordtak a munkások az aratásnál kapott kéréket. A nagy boglyába összegyűlt kérék tetejébe Vig Zsigmond ment fel, hogy azokat Bartha Istvánnak leadogassa. Vig ugyan csak limeletlenül bánt el a munkások keserves keresményével, mert csak úgy szórta a kéréket, hogy azok egy része kárba veszett, Bartha nem alhatta meg szó nélkül, ra kiáltott egy párszor. A gép erős zakatolása miatt Vig nem halotta Bartha kiáltását, de ő helyette meghallotta Kiss Sándor fütő.

Oda ment Barthához, hogy goromba szó-lásáért megfenyítse. A két munkás fejlődött a szóvaltasból csakhamar verekedés fejlődött. A boglya tetején dolgozó Vig látva a verekedést, leugrott soggora segítségére. Hátról amadt Bartara s a kezében lévő hosszú, élesre festet kezevágó kés, mieőtt a többi munkások észrevették s megakadályozhatták volna, oly erővel szurta Bartha hátába, hogy az markolatig hatolt a szerencsetlen munkás testébe. Bartha szótlanul bukott arczra, sebéből a magasra szökölő vér pirosra festette az aranykalással beszört mezőt. Ezzel azonban még nem elégedett meg a gyilkos, hanem egy doronggal fejbe ütötte az eszméletlenül verben fekvő munkást. Kegyetlen munkáját talán még tovább is folytattja, ha ebben a zajra figyelmessé lett munkások meg nem akadályozzák. A mozdulatlanul fekvő Bartát szekeren hal-dokoiva hozták a debreczeni kórházba, hol az első segélyben Dr. Kozma János kórházi orvos reszesítette.

A sulyosan sérült Bartha felgyógyuláshoz keves a remény, épen azért eriesítették a vizsgálóbírószakot, hogy a kihallgatást sürgősen eszközölje, mely a délután folyamán végbe is ment.

Kihallgatás után a vizsgálóbíró azonnal intézkedett Vig Zsigmond elfogatása iránt.

* **Beryárvilág Aradmegyében.** Visszetér a Rózsa Sándoroknak és egyéb híres lököttöknek világa erre a vidékre, írja aradi tudósítónk. Egymást érik a legtitokzatosabb lótolvajások és minden nyom arra mutat, hogy jól szervezett ügyes emberekből álló szegény legény banda működik a vidéken. A csendőrséghez az utolsó napokban érkezett jelentés szerint mintegy negyven ezer forint értékű lovat loptak el a határokból. Justh Gyula országgyűlési képviselő tornyai birtokáról három lovat, ezeröttszáz forint értékben loptak el.

* **Margit királyné ruhái.** Kedves dolgot jelentenek Rómából Margit királynéről. Az özvegy királyné keves kivétel lelz egész ruhátárát fölshóztja udvarhölgyei között. Első palatöhölgye és régi barátnöje, Villa Marina grófné tette a királynének ezt az ajánlatot s ő mindjárt beleegyezett. Margit királyné ugyanis elhatározta, hogy mélyszegény gyászjelűl ezennel meghatározatlan időköz feketében fog járni. Csak reggeli pongyolája lesz más, — különben mindig gyász ruhát fog viselni. Nagy ruhátára fölshólegessé válik, ilyképp tehát elajándékozta. Csak menyasszonyi ruháját és azt a fehér szatinöltözetet tartja meg, a melyben Umberto király a tragédia napján látta. Ezeket a ruhákat idővel menyének, a mostani királynének fogja ajándékozni.

mainknak — magyar művek fordításával, vagy a magyar viszonyokat és történelmet hibás szempontokból és adatokból tárgyaló eredeti nemzeti művekkel nem lehet megismertetni.

Amilyen hibás volna a felmerült approbationális vitában a hivatalos tankönyvbírálok pártjára állani a Racz Lajos könyvének német szelleme miatt, olyan hibás volna az ő „illoyalismusa” miatt már előre elítélni a protestáns részről esetleg feltámadó visszatetszést. Sőt, míg amaz első tekintetre tetszetősnek és jogosultnak tűnhetik fel a „Debreczen” szempontjából, addig ez utóbbi épen a h. lapok részéről vagy a helyzet teljes féreismerését, vagy irányának kétségen kívül, jóhiszemű megtevédesét jelentené.

Hogyan, hát a „Debreczen” azoknak a pártjára állana, akik megtiltják iskoláinkban multunk hamisítatlan bemutatását, akik azt vallják, hogy egy volt uralkodónkról, — akinek az emlékéhez a szabad gondolkodás és a magyarság ellen elkövetett legszörnyűbb bűnök elválaszthatatlanul hozza tapadnak — vagy hazudjunk, — vagy egy szót se szóljunk...

Kis dolgokat nagyra felfújni gyengeség, vagy általában betegség jele. De azt bátran kimondhatjuk, hogy iskoláink szabad magyar szellemének meghamisítására és elfojtására vezetne az, ha a hivatalos bírálatokban hangoztatott elvek érvényesülése s ha pl. a történelmi igazságok terjesztésének csak a heti egy pár történelmi órára kellene szorítkoznia és ha egy nyelvtanár, csak azért, mert II. Ferdinándot uralkodósa összes eseményeinek bemutatásával nemismertetheti, hát már részletekben sem szabad támogatnia a nevezett uralkodóra a történelmi órákban előadott igazságot. Ez a cenzúra régi, aprólékoskodó szekans eljárásának az ismétlése, a régi nemzetietlen idők kísértése. Legyen szabad azért annak a szerény meggyőződésnek adni kifejezést, hogy a Debreczen cikkeszője ezuttal nem jól különböztetett bajtárs és ellenség között.

Még csak egy pár szót az approbatio kutissza titkaiból.

A tankönyvirodalom hátrányára e téren a fővárosi írók és kiadók erős monopóliumot üznek s a minisztérium mindenben kezükre játszik. A fővárosi kiadó ugyanis fővárosi íróknak adja oda a nézés végett a kéziratot és pedig ez a fővárosi írók olyanok közül szemeli ki, akiket a minisztérium is legsűrűbben szokott megbízni hivatalos tankönyvbírálattal. A kiadó maga sürgeti hivatalos bírálo kinevezését, annak kilétére azonnal tudomást szerez s azonnal megindítja a gyöngéd befolyásolás sokféle finom művelését, amik közül elég sokszor annyi is, ha meg tudja a bírálo, hogy a kiadó X. Y. neves fővárosi írónak, aki esetleg jó barátja a hivatalos megbízottnak — ajánlataira vállalta el a mű kiadását.

A minisztérium viselkedése meg annyiban kedvező a főv. kiadók valálataira, hogy egy pár ritka kivételt nem számítva, mindig főv. tanárnak adja ki a beérkezett munkákat és a főv. kiadványok approbációját a lehető leggyorsabb idő alatt elvégezteti. Innen van az hogy: vidéki kiadványokat aránylag nagyon keveszer approbálnak, holott azok között sok olyan van, melyeket nem üzleti spekuláció, hanem tanárokból s tanítók által álló kiadó vállalat ad ki, egy vagy több szakferfi ajánlataira és javításai után: vidéki megjelenő művek hónapokon át ott hevernek a minisztérium és a bírálok íróasztalán, sőt néha tovább is egy hosszú esztendőnél; engedélyeznek egy vidéki kiadványt első kiadásában s mikor második kiadása az elsőnél tett kívánságok szerint kijavítva jelenik meg, az új bírálo, épen ezeket a javításokat hibáztatva, nem ajánlja approbálásra, nem engedélyezik a vidéki könyveket, azzal a megokolással, hogy nem jobbak a főbbnél (ez azonban nem akadály fővárosi kiadványoknál) stb. stb.

Ezek és még az a lenézés, a melyben főv. író részesíti a vidéki adják a magyarázatot a Racz könyvének az elutasításához is. Azok a hibák, miket felsorolnak legnagyob-

ban, a melynek környékén az ilyes dolog megjárja, de nálunk nem épen.

Különbben legyünk nyugodtan; a s. pataki főiskola falai közül germanizáló szellemet soha sem fog senki szárnyra bocsátani és hogy most sem bocsátott, legszebben tanuskodik mellette a debreczeni főiskola kiváló tanára, a debreczeni függetlenségi párt oszlopos tagja, talan még épen szerkesztője volt a „Debreczen”-nek, mikor ezt a könyvet a kiadásra melegen ajánlotta és megjelenése után az elsők köze tartozott azok között kik derék magyar kalvinista intézeteinkben iskolai használatra elfogadták.

Debreczen, 1900. aug. 11.

Ifj. Mitrovics Gyula dr.,
gymn. tanár a sárospataki
ev. ref. főiskolában.

H I R E K.

A hétről.

Debreczen aug. 11.

Eltemették a nagy halottat. Megkönnyezte az egész világ. Az olasz népet vigasztalhatta nagy gyászában az az osztatlan részvét, mely a művelt államokban megnyilatkozott.

Meghalt a király — éljen a király.

A figyelem a halottról az előre irányul. Umberto-ról Viktor Emanuelre.

Vajjon meg fog-e felelni magasztos hivatásának? Lesz-e elég ereje a trónon ülve meg nem ingadozni, okosan kormányozni, jutalmazni és büntetni.

Az a nemes lélek, mely most már fenn az ég ura előtt az szamot földi sáfarkodásairól, bizonyára megihletti az ifju uralkodót és erőt ad nagy munkájához.

Megható látni annak a néhány becsületes olasz munkásnak a gyászát, akik itt vannak Debreczenben. A nehéz munka közt egyetlen beszédet gyúrk a „re galantuma” halála. Átkozzák a végte, mely ily szomorúságot hozott az olasz népre, átkozzák a gyilkos, kinek szintén olasz vér csörgedez ereiben.

— Rossz vér, romlott vér, mondogatják szomorúan! De verje is meg az I-tan megboszulhatatlan gaz ettéért.

A nyár gondoskodott szomorú szenzációkról. A világrendi dolgokon kívül Debreczennek is jutott, igaz hogy kisebb arányban. Konstantálnunk kellett, hogy a régi jó patriarhalis rabló korszak ismét feljult s virágzásának tetőpontjánál.

Ma itt gyújtanak fel egy tanyát, holnap a másik helyen, egész kedélyesen rabolják el a földbirtokosok, bérlők pénzét.

Az újságolvasó közönség minden esetre szívesen olvassa a rabló történeteket, de azért minbenki megjegyzi, hogy nem bizonyos, vajjon Debreczenben lakunk-e vagy pedig Sanghia-

ban, a melynek környékén az ilyes dolog megjárja, de nálunk nem épen.

Az elmúlt debreczeni diákkongresszuson egy csinos kolozsvári gyerek keltett feltűnést több ízben tartalmas felszólalásával.

Rövidesen ismerte mindenki.

Rajcsányi Gyula volt, a magyar diákság vezéralakja.

Ez az igazi magyar fiu most nagy dicsőséget szerzett a magyar névnek. A párisi diákkongresszuson tartott nemzetközi vívó versenyen az első díjat a nagy aranyérmert nyerte.

Gratulálunk neki és büszkék vagyunk rá.

A pesti lapok rögtön meg is tették budai pesti egyetemi hallgatónak.

Hát a dicsőség mellett ezt is elviselt Rajcsányi Gyula.

Mi is készülünk szép ünnepélyre. A demokráta Debreczen királyának születésnapját fogja megünnepelni.

Kár hogy ősz uralkodónak nem látja az ilyen szívvel jövő ünnepeléseket. Ha látná bizonyára ott hagyná a fenekesétől felfordul Ausztriát, s jönne az ő Magyarországaiba, hoi nem fenyegetheti gyilkos golyó sem anarchista tőg sohasem.

B . . . a.

* **Istentiszteletek.** Holnap, délelőtt nagytemplomban: Nánássy Lajos, kistemplomban Imreh József, Kossuth-utcai templomban Kovács Zsigmond, s az ispotály-templomban Kádár Dániel predikálnak. Delután kétmagyarazatot a nagytemplomban: Nánássy Lajos, a kistemplomban Kádár Dániel, a Kossuth-utcai templomban Imreh József s az ispotály-templomban Szinok Zoltán tartanak.

Vasárnap délelőtt 10 órakor, az ág. hitv. evang. templomban, Boór Jenő, helyettes lelkész tart istentiszteletet.

* **Bernáth Elemér** a debreczeni kir. itélőtábla elnökének mint a felső zemp- iéni egyházmegye gondnokának elnök- lete alatt tartja meg a nevezett egyház megye közgyűlését aug. 23-án Migléczen. A gyűlés társelnöke Sárkány Imre esperes lesz.

* **Két pályázati hirdetés.** Gróf Dégenfeld József főispán most írta ki a megüresedett rendőr-fogalmazói és számtisztai állásra a pályázatot. — A rendőr-fogalmazó évi fizetése 1800 korona és 400 korona lakbér, a számtisztai fizetés 1800 korona és 300 korona lakbér. A pályázat határideje szept. 15.

* **A király születése napját** a debreczeni Vasöntőde és géplakosság munkásai a Margit fürdő diszermében tartandó táncszelvényel ünnepelik. A mulatság érdekességét képezi a vasöntés képletes bemutatása s más tréfas párjelenet előadása és pártolásra érdekesíti az, hogy jövedelmét a munkás rokkant és nyugdíjgyelet javára ajánlották. A rendezőség csekély 1 koronában állapítván meg a belépő díjat, a cél érdekében tömeges részvevésre kéri városi munkás népét és pártfogó közönségét.

Reszünkről sikert kívánunk és dicsérjük az iparosmunkások ilyenmü törekvéseit, mely szebb és nemesebb dolog, mint a korcsmázás.

* **Lapunk mai számában** két oldal tévedésből megcseréltetett. A 4-ik oldal az 5-ikre került, az 5-ik a 4-iken van. Kérjük olvasóink szives elnézését.

* **Ismerőseink üdvözlöte.** Két üdvözlő képes levelező lap érkezett ma szerkesztőségünkbe. Az egyiket a mi kedves szobrászunk Tóth András küldi Párisból, jelezve hogy megérkezett, s belemélyedt a szép művészetek c-arnokának buvárlásába, a másikat pedig

* **Sikkasztó királyi főmérnök.** Vasvármegye hivatalos közgyűlésén dr. Károlyi Antal alispán bejelentette, hogy Zoltán Győző királyi főmérnök, a ki jelenleg szabadságon van és családjával a gradói tengerparti fürdőn időzik — sikkasztott. Az alispán kijelentette még azt is, hogy mihielyt a sikkasztásról ért sült, azonnal kimutatást állított össze az államépítészeti hivatalnál létező adatokból az összes aggályos tétéleket illetőleg. Ezen munkát arra mutat, hogy a visszaélések már három év óta tartanak. A főmérnök ellen elrendelték a fegyelmi eljárást és őt állásától felüggessztették.

* **Egy exregens letartóztatása.** Belgrádból sürgönyzik nekünk, hogy ott ma Belimarkovits-ot, a szerb királyné megsértése miatt letartóztatták. Belimarkovics Riszticscsel együtt kormányzója volt Szerbiának Sándor kiskorúsága alatt.

* **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt-Lukács fürdői hegyi forrás a jelen számunkban megjelenő hirdetésére.

* **A ki olcsón akar venni** bőrből pénz, sziva és dohány tarczát, sakk, domínó, sétabot valódi ezüst és ebenfaból, dohánykészleteket, esernyő önműködő zarrat, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, tettek pipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban Sch w a r t z Dániel dohányzó eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.

Tudományos apróságok.

A dohányzás. — Brom a gyógyászatban. — Képek és állatok. — Betegséget okozó fa. — Fűből készült kövezet.

Grosz János, a gráci ismert bűnügyi tanár szerint nagy jelentőége van mindenkire nézve annak, mit és hogyan dohányzik. Eltekintve attól, hogy a büntény színbenyén elhajított szivarvég már utbaigazítást ad a szivar minősége után arra, hogy a tettes a jobb osztályu emberekhez tartozik-e, — annak a módja is, hogy miként vágja le valaki a szivar végét, már meglehetősen utbaigazítás. Ha a szivar vége ék alakuan valami különös szerszámmal van lecsipve, valószínű, hogy a szerszám meglesz a tettesnél. Ha a vége élesen van leharapva, a szerint van a tettesnek jó vagy kevésbé jó metszőfoga; ha a körömmel van lecsipve, ugye körülmény arra enged következtetni, hogy a tettesnek hosszú körmei vannak, de rossz első fogai.

A szivarvég még azt is megmutatja, hogy szipkából vagy a nélkül szokott-e szivarozni az illető. Ha a nélkül, első fogai a tettesnek fargák. Ha papirszipkát használ, azt valószínűleg szinten ott hagyja s erről esetleg meg tudható az előadó, talán a vevő is. Az sem közömbös, hogy több ízben verte-e le a tettes a szivar hamuját, mert ebből meg ottartózkodásának idejére lehet következtetni. A gyakori hamulevés a tettes idegsége mellett is szól.

Nem érdektelen az elhajított gyufák száma és minősége sem, szóval minden, a mi a szivarvéggel összefügg, mert gyakran igen jelentős adatokat szolgáltat — leginkább a tettes személy leírásához.

Dr. Macleod angol orvos legújabban mesterséges alvást ajánl gyógyszerű idegbetegség és örültség ellen. Orvosi körökben régóta tudják, hogy a brom-sók megnyugtató elalmosító hatással van az emberre.

Nemcsak álmatlanság ellen rendelnek bromot, hanem rázkóros rohamok ellen is kedvező sikerrel alkalmazzák. De mindez hátterbe szorul azon csodálatos eredmények mellett, melyeket Macleod orvos Kinában ért el

a brom alkalmazásával. — A jeles orvos »brom-álmom alatt őt — kilencznapos álmatlanságot ért, mely állapotban az ember éjjel-nappal szüntelen alszik a nélkül, hogy fölébreszthető volna.

Az alvó ilyenkor ha magára van hagyatva, nem vesz táplálékot magához és ennélfogva, hogy ki ne merüljön, tejjel kell táplálni.

Felébredés után csak lassan, körülbelül 14 nap mulva nyeri vissza öntudatát, beszélő, gondolkodó és mozgási képességét.

Egy nagymérvű idegyöngesedett morfiomániában, tévedésből nem kevesebb, mint 75 gramm bromot vett be és rögtön mély álomba merült.

A midőn néhány nap mulva felébredt, többé nem kívánt morfiomot és idegbántalmait is megszűntek, melyek őt a morfiom bevitelére készítették.

Nemsokára ezután egy szintén morfiomaniakus hajókormányos, a ki ezenkívül alkoholist is volt, meut az orvoshoz és kéznek nyilatkozott magát a bromkurának alávetni. — Felébredése után teljesen ki volt gyógyulva mindkét káros szenvedélyéből. Harmadik betege egy korálélvező kínai volt.

A brom ezt is egészséggé tette. Még érdekesebb volt a negyedik eset, amidőn egy dühöngő örülteket tengeren szállítani. A brom oly kedvező hatást gyakorolt a betegre, hogy a hosszú utazási idő alatt mindig csendesen viselte magát.

A természetudósok sokat foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy az állatok megismerik-e, hogy a képek mit ábrázolnak és megállapították, hogy sők állat azt, hogy mi van a képen, azonnal felismeri. Humboldt Sándor kisrajmának legyeket és sáskákat ábrázoló képeket mutatott és a majom azonnal feljűk kapott, — hogy elfogja a rovarokat és megégje. — Egy tigriskigyó rárohant egy budhista templom előtt levő színes kutyaszoborra és bekapta, mint hogyha élő állat lett volna.

Madarak a tükörben hasonmásukat legtöbb esetben felismerik. Ugyanez áll a macskákról és zergékről is. Kutyá, ha tükör elé állítjuk, képmását megszaglassza vagy megugatja. Sperling állatfestő a schwerini muzeumban élet nagyságu kutya portaitot állított ki.

Egy kis rattler, mely véletlenül bevetődött a terembe, előbb megugatta a képet, — azután vonitva elfutott. Egy másik kutya a dászatot ábrázoló kép láttára csaholni kezdett és a vadászó kutyához csatlakozni igyekezett. Rusche szobrász műtermébe egy barátja kutyájával jött be. A műteremben két kutyaszobor volt, melyeknek az élő kutya nekiesett és harapdálni kezdte.

A lázra nagyon hajlandó rheumás emberek jól tudják, hogy az esti levegő ártalmas nekik s a parkok különben oly kellemes levegőjétől óhat, torokfájást kapnak. Az ilyenek azt mondják, természetük nem szenved az esti harmatot, míg az orvos egyszerűen idioszinkrasának mondja, mert tudományos magyarázatot nem adhatja.

A régiebb orvosok ilyenkor a légkör nedvességét okolák, az újabbak pedig a teoriát megoldották azzal, hogy az esti levegő különböző szerves anyagokat, talán mikrobákat is juttat a szervezetbe, melyek első sorban a legző szerveket támadják meg és többé kevésbé mélyen behatolnak a sejtekbe. Mennyiben játszik itt közre az egyéni hajlam, talán másodrangú kérdés, de bizonyos, hogy ilyen megkülönböztetések mindenkor némi összefüggésben vannak a lákkal, legtöbbször az annyira kevelt palatánokkal.

Egy Hillger nevű barcellonai tanár családjában a tavasz beálltával, már évek óta ragályos görcsös köhögés jelentkezett, melynek okát nem sikerült megállapítania. Mikroszkoppal végzett vizsgálatok közben, a betegek izschkendőin fedezett fel több ízben ugyan csillagalaku idegen anyagot de semmi

fontosságot nem tulajdonított e fölfedezésének. Egy tanítványa azonban bebizonyította, hogy e csillagszerű képletek tulajdonképpen fiatal platen-levelekből valók.

A házat körülvevő platenok leveleinek bőven hulló szörzete tehát gégehurutot okozott az egész családban. Hillger nezetét megerősítettek más orvosok tapasztalatai is, s egyuttal feljűltak Dioscorides és Galenus állításai, akik tapasztalatailag megállapították hogy a platenok eldurvitják a hangot, szem és fűlgyuladást okoznak. Amit a platenfák bünekeppen rónak fel, az valószínűleg sok más fára is vonatkozik és hasonló vizsgálat sok hirtelenn elrekesdesnek okát fejtheti meg.

Azon nagy fontosságnál fogva, a melyet kivált nagyvárosokban a lehetőleg zajtalan a légzőszerveket kimélő és e mellett tartós kövezetnek tulajdonítanak, méltó figyelmet érdemel egy gyvkorlatias amerikai pályadíjjal jutalmazott találmánya.

Amerikában az Atlanti-tenger partjain rengeteg mennyiségű tengeri fű terem, mely nagyon sok kovasavot tartalmaz. A feltaláló e fűvet különféle impregnáló eljárásnak vetette alá és aztán óriási nyomással 52 cm. hosszú és hat cm. vastag darabokat készített belőle, mely tartóságra vetekedik a gránit kövel és ennek daczára a rajta való járás és köcsikázás alig okoz valami zajt. Kövezet készítésénél egyes darabokat vas apcsokkal foglalják egymáshoz és ily állapotban oly szilárdul állnak, mint a jól lerakott kövezet. A kedvező sikerrel felbátoritva, a feltaláló most szalmával is tesz kísérletet, hogy a tengerpartoktól távol fekvő vidékeken ezzel pótolja a tengeri fűvet.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilós	Ar 100 kg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Tiszavidéki	76	7.50	7.65	80	07.75	07.95
"	77	7.60	7.75	81	07.80	08.05
"	78	7.75	7.90	82	—	—
Fehérmegyei	79	7.85	8 —	—	07.80	08.90
"	76	7.60	7.65	80	08.05	08.25
"	77	7.60	7.75	81	—	—
"	78	7.75	07.90	82	08.90	08.95
Festvidéki	79	7.85	08 —	—	07.85	08.35
"	79	6.95	7.15	80	07.90	—
"	76	6.95	7.25	81	07.95	07.95
Bánsági	78	7 —	7.30	82	7.80	08.00
"	79	7.15	07.45	—	0.90	—
"	76	7.25	07.50	80	—	—
Bácskai	77	7.05	7.25	81	—	—
"	78	0 —	—	82	—	—
"	79	0 —	—	—	—	—
"	79	0 —	—	80	—	—
"	79	0 —	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógram
Rözs elsőrendű	uj 70—72	6.70 6.85
" másodrendű	—	6.55 6.65
Árpa takarmánynak	60—62	5.90 6.10
" égetni való	62—64	5.60 5.80
" serfőzdei	64—66	0 — 0.00
Zab	39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj —	5.60 5.85
" más nemű	—	0.00 0.00
Repce bánsági	—	12.75 13.25
Köles	—	5 — 5.30

Sertősvásár.

Kőbányai sertéspiacz. aug. 10. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 46—48 kr. Közép pkiint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (páronként 251—320 kg. 50—15 kr. Fialat könnyű páronként 250 kg. sulyban 45¹/₂—50 krig. Szerbiai: Nehéz pkiint 260 kg. sulyban 48¹/₂—49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi aug. hó 8. napján volt készlet 42061 darab, aug. 9. felhajtott 95 drb. 1900 aug. 9 án elszállitott 20 drb. aug. 11-ra maradt 41952 drb.

KOSMIN

Kosmin szájvíz conserváló hatása miatt, melyet a fogakra gyakorol, a legmagasabb uraságok által használtatik. Ezt bizonyítják sajátkezü aláírások. Üvege 1 frt, sokáig eltart.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

2 Zala-Drill sorvető-gép, teljesen jó karban, fellücsölesón eladó Klein Jakab gépraktárosnál, főpiacz, főtrafik udvar. 5.

Ügyes ügynök magas provisió mellett állandó alkalmazást nyerhet. Czim a kiadóhivatásban. 18.

Leány, női kalap üzletben, ki az eladásban és készítésben elegendő ügyességgel és jártassággal bír, azonnal alkalmazást nyer a Párisi Divat Áruházban Debreczen a főposta mellett. 10.

Nedves falak gyökeres szárazzá tételét elvállalja valódi természetes aszfalttal Lukács Vilmos beton, cement, tetőfedő és aszfalt vállalata Debreczen, Hatvan-utca 5. 21.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dúsz választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Javasolva: a gégefő, a légzési szervek és az emésztő szervek betegségeinél. Nem javasolva: sorvadásnál. **Gyógyeszközök:** égvényes, öldes források: Constantin és Emma források; égvényes vasas savany: Johanniskul; tiszta vas savany: Klausen forrás; tehén és kecsketej (száraz takarmány) kefir.

Gleichenberg gyógyhely

Forrássó belégzés; fenyő belégzés [külön kabinokban], pneumatikus kamara, édes forrásvíz és habzó Carolisator-fürdő, fenyő- és aczélfürdő. Nagy hydro-therapeutikai intézet. Terep-gyógyítás. Enyhe, melegnedves, pormentes, szélescsendes levegő, erdős-dombos vidék. 300 méter tengerszemmagasság. Felvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás és kocsik megrendelés a gyógyigazgatóságnál Gleichenbergben.

Partoljuk a hazai ipart!

Éső debreczeni fésűgyár

Kandia-utca, 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor és bivaly szaruból készített fésűből dusan berendezett raktárát a n. é. közönség szives megtekintésére. Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Ismét eladóknak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

540—1900.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának f. évi szeptember havi bizottsági közgyűlésén egy rendőrfogalmazói és egy számvevősegi számtisztai állás fog választás útján betölteni.

A rendőrfogalmazói állás évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakbéréből, a számvevősegi számtisztai állás pedig 1800 korona fizetés és 300 korona lakbéréből álló javadalmazással van egybekötve.

Felhivom az ezen állásokra pályázni kívánókat, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám mint a kijelölő bizottság elnökéhez f. é. szept. hó 15-ig anyyival inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1900. aug. hó 1-én.

Gróf Dégenfeld József főispán.

MELOCCO PÉTER BUDAPEST,

⊕ márvány-mozaiklap, cement-műkő, cementárugyár ⊕ betonépítési vállalat.

Központ: BUDAPEST, VI., Dévai-utca 21.
Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Csatornázások, Vízlecsapolási és szárazlételeti munkálatok.

Hidak és zsilipek építése betonból. Istálló berendezések: jászlak, burkolatok comprimált portland-cement-betonból.

Műkögvártás: lábazatok, szökőkutak, vízmedenczék.

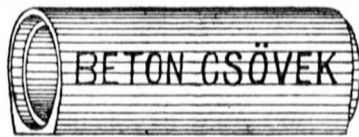
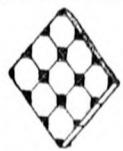
Betonjárdák.

Márványmozaiklap: cementlap, keramittlap burkolatok.

Mozaik és terrazzo munkák. Csömöszölt portlandcement-betoncsövek gyártása csatornák és átvezetésekre.

RABITZ- és MONIER szerkezetű építkezések. Tűzbiztos födémek.

Portland- és román-cement és egyéb építési anyagok **RAKTÁRA.**

Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható ketős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hamozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő Syphonia gyümölcs és szőlővessző permetezők gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. kizár. szabad, gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor. BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.

„Az országos gazdasági egyesület” által a nagy arany éremmel kitüntetve Szegeden 1899

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusítók felvételnek.

tj. Ják. kekn. VI/2

Bächer Rudolf

cs. és kir. szab.

eke-gyára.

Debreczen és Hajdumegye képviselője

KLEIN JAKAB

Piacz-utca 26. sz., a főtőzsde udvarán.

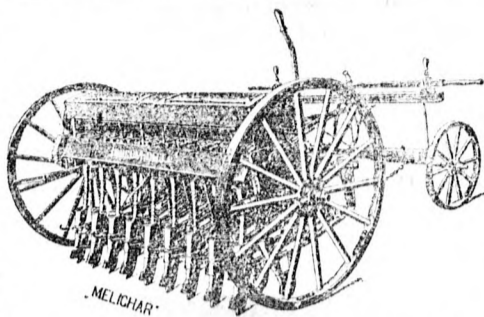
Melichar Ferencz

cs. és kir. szab.

vetőgép-gyára.

Minden fajta 7, 8, 10 számú Sack-rendszerű, különféle két barázdás ekék, egészen aczélból készített egyes **eketestek**, fűkaszálló, Hollingsworth és Globe szénagyűjtő, eredeti amer. planet jr. kukoriczaka, szecska és répavágó minden nagyságban, Backer-rosta, konkolyozó szőlőprés és szőlőzuzó, ezenkívül

itt fel nem sorolt minden gazdasági gépeket és eszközöket tartok állandóan raktáron.

Az

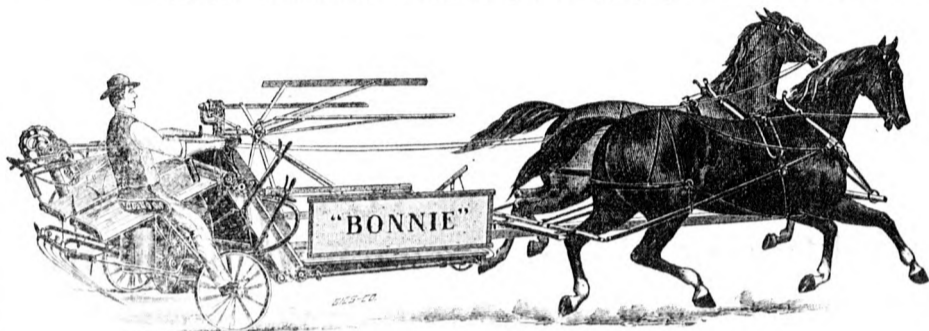
„Unikum-Drill“

a világ legjobb vetőgépe.

Raktáron

12, 14, 16, 18, 20 egész 30 sorosig

4"—4½" sortávolságban.

Kérem a gazdaközönség azon szives pártfogását, amelyben ez ideig is részesített

kiváló tisztelettel

Klein Jakob,

Piacz-utca 26. sz., a főtőzsde udvarán.

A „KRISTÁLY” Sz. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tisztá, calcium- és mag-
nesium-hydrocarbonatoy
ásványviznek minősítendő.

Kapható Debreczenben: Gereby Fülöp utódai, Csanak József, Kornhoffer József, Rickl József, Zolmos, Czeglédi Józsefné, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza, Hirsch Ferencz, Félégyházi János, Göczey István, Tóth Kálmán, Róth Antal, Mayer József, Leidenfrost G., Bekés Emil, Bán László, Varay János és Varay József jól felszerelt fűszer, csemege és ásványvíz kereskedésében.

**KÖLCSÖN-
ZSÁKOKAT**

jutányos díj mellett kölcsönöz, mindenféle új zsákokat és kitűnő vízhatlan ponyvákot olcsón ajánl

Grünberger Ignácz
zsák-kölcsönző üzlete
DEBRECZEN,
Baththyanyi utca.

11.

Hazai gyártmány!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
férfi, női- és gyermekecipőket
a legkitűnőbb anyagból

saját cipőgyáramban

kizárólag honi iparként készítették s kiváló nagy **cipőraktáramban csakis saját gyártmányom** árusítatik.

Mindenkor főüdvözlésemet képezi, hogy a külföldi készítményeket kitűnő munka és olcsó árak által kiszorítsam és ezen szempontból foglalkoztatok nagyszámú munkás személyzetet s ma már azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a versenyt teljesen felvehetem.

Kérem a n. é. közönséget, méltóztassék személyes meggyőződést szerezni **az áruk kitűnőségéről, valamint az árak olcsóságáról.**

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor

cipész, a városházával szemben.

Szivattyuk Mérelegek

minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb oszlokokra. Legjobb gummi- és kender-tömők.

Mindenféle csövek,

Legújabb javított rendszerű tizedes és futó súlymérlegek fából és vasból, kereskedelmi, gyári, mezőgazdasági, ipari és házi oszlokokra.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzenbergstrasse 6.

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kuffuró-vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérelegeket.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti időnyre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzúók
lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

9968—9969
1900.

Ló és szarvasmarha eladás.

A város törzs méneséből és a gazdasági törzs gujából kiselejtezt és számfelletti **kancza és herélt lovak, tehenek, üszök, és tinók** eladása elrendelvényen, értesítetnek a venni szándékozók, hogy a **lovak f. 1900. évi augusztus hó 12-ik napján, a tehenek, üszök és tinók pedig augusztus 13-án d. e. 9 órakor** a ló illetve a baromvásárterem fognak árveres útján eladatni. A lovak, tehenek, üszök és tinók a város epreskerti telepén bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1900. aug. 7.

A városi tanács.

Hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszéknek, mint csődbírósaak 12345/1900. és 12346/1900. p. számú végzése folytán Hajdu Lajos és neje Hajdu Lajosné Biró Zsófia földesi lakosok csőd-tömegeihez tartozó 2144 korona 95 filler becsértékű, a csődleltárban 18—122 126—128 és 131. és 133. szám-alatt felvett nyers posztóárak és kész posztóneműek, valamint egyéb ingóságok zárt ajánlati verseny útján adótnak el.

1. Minden ajánlattevő köteles a becsérté 10%-át, vagyis 214 kor. 49 fillert banatpénzül alantírt tömeggondnoknál készpénzben letenni.

2. Vevő köteles az arut készpénzben azonnal kifizetni.

3. A zárt ajánlatok **1900. évi augusztus hó 13-ának d. e. 12 órájáig** tömeggondnoknál adandók be.

4. A választmány a beadott ajánlatok felett 1900. augusztus 13-án délután 2 órakor határoz, mikorra ajánlattevők dr. Orbán József debreczeni ügyvéd irodájában megjelenni sziveskedjenek.

5. A választmány a beadott ajánlatok felett szabadon határoz s azokhoz kötve nincs.

6. Ajánlattevők a csődleltárt tömeggondnoknál, valamint az arukat tömeggondnok közbenjötté mellett a Szántai féle C-ápó-utczán levő raktárban naponta d. e. 9—12. és d. u. 5 óra között megtekinthetik.

Dr. Hartstein Lajos,

tömeggondnok.

Lakik: Csapó-utca 1. sz. alatt.

Sertéstenyésztők figyelmébe!

A 13652. szám alatt szabadalmazott **SOMOGYI GÉZA-féle** állatok emésztését elősegítő por **mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.**

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések ugy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti. Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szerek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint **belsőleg hat**, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Szakvélemény és kísérletezési eredmények.

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állat-tápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom, — s ugy az állat emésztésére, valamint az e etleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel: **Pauer István,**

Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Ezenkívül számos elismerések vannak az ország legelső uradalmaitól, gazdáktól állatorvosoktól stb. kik írják, hogy a por miféle állatnál lett kipróbálva és mire volt sikeres hatása. Számos elismerő levelek minden fűszerüzletben megnézhetők. — 1 doboz 18—45 és 90 kr., vidékre 1 kilón felül franco adom.

Kapható **Debreczenben Deutsch Albert és fia, Geréby Fülöp** utédai és **Göczey István** uraknál.

Vízonteladóknek árkedvezményt nyújtok.

Igen tisztelt Uram!

Ezen pár sorban fejezem ki köszönetem és elismerésem az ön által föltalált ugynevezett „Emésztést elősegítő por” nálunk tett jó hatásáért; a siker, mit elértünk, valóban meglepő; legyen meggyőződve tisztelt uram, **hogy ezen kis község**, hol pora a nagymértékben uralkodó sertés betegségeket teljesen megszüntette, — hálás köszöneteinek nyilvánítása mellett oda fog törekedni, hogy minél több helyen és egyéneknek ismeresse emésztési porának megbecsülhetetlen értékét.

Adorján, 1900. január havában.

A község nevében: **kiváló tisztelője**

Darócsy Albert, községi főbíró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt

fiókraktárt

nyitottam, ahol **katonai** és minden **egyenruhák** és **felszerelési cikkek**, valamint **polgári ruhák**, továbbá **vívóeszközök**, **lő-felszerelések**, **magyar diszruhák**, **szolgai libériák** stb. ép oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen városában — az új kornak megfelelő egyenruha intézetet nyissak és ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen városának és környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

BLUM SÁNDOR

elsőrangú egyenruházati intézet

orosz csász. nagyhercegi udvari szállító

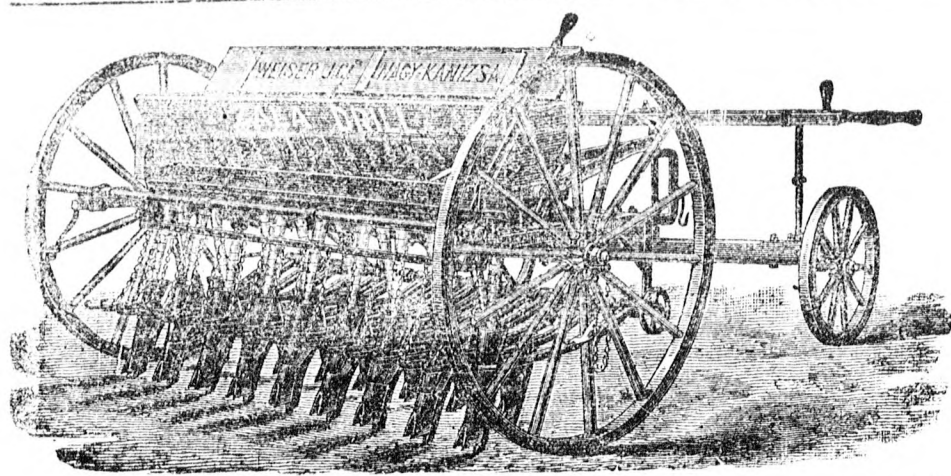
a honvédség, csendőrség és koronaőrség szerződéses szállítója

Váci-utca 17-ik szám.

Főraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

Kufeké-féle gyermeklisztje

Magyarország, Auszria, Németország, sat. legelső hozzáértői ajánlják **Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és bélbeteg gyermekeknek** Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és a gyárnál: R. KUFEKE, WIEN, VI/2

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvető-épünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmét nyert,** továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecs kavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Főpiacz 43. sz., a Svetics-ház udvarán,
a Dréher-sőresarnok mellett.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Köszén-kátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatetők

továbbá

szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb. — Továbbá **czulápok,** melyek a földbe ásatnak, kerítések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban 250 klgm körüli súlytartalommal 100 klgknt 7 korona 50 fillér és 1000 klgmmon felül pedig 100 klgmmonként 6 korona 50 fillérért, a hozzávaló hordókat pedig külön darabonként 3 korona árért a gyártelepen ajánl a

Légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

A világ legnagyobb két csodája!

Itt először láthatók !

A Párisból visszaérkezett két világhírű szegedi óriás, kik Párisban a legnagyobb feltűnést keltettek, most hazánk nagyobb városait meglátogatják és mindenütt csak rövid ideig tartózkodnak.

A világ szépsége, a melyet megmagyarázni az ember szóval képtelen, csakis szemmel látni kell!

az 5 éves óriás leányka

aki 140 cm. magas, 130 font nehéz.

A világ legnagyobb fiu gyermeke

óriások-óriása

Feketehegyi Német Nagy Pál,

a 17 éves szegedi óriás fiu; aki az emberiség között még eddig el nem ért magasságot, **2 métert meghalad,** mivel nagysága **225 cm., épen ezért az óriások királyának nevezetik.**

Az óriások a párisi vilákiállításán be lettek mutatva a köztársasági elnök urnak és a legnagyobb dicséretet nyertek.

Látható a vásártéren a vásár tartama alatt naponta reggel 9 órától este 10 óráig.

Beléptidij 20 fil., pórnép. gyermek és katona 12 fil.

Szives pártfogást kér tisztelettel

kisvárdai Baresy Antalné

a szegedi körszakalás nő, az óriások impresszáriója.

Felette boldoggá

teszen egy puha, fehér, rózsás arczzin, ugymint egy szeplő és bőrkiütések nélküli arcz, ezért használjuk

BERGMANN

liliumtej-szappanát.

Bergmann & Co. Dresden és Tetschen a/E.

(Védjegy: Három bányász.)

Drbja 40kr.: Debreczenben: Rothschnek V. Emil gyógyszerárában és Nagy Andrásnál.

Fényképészeti készülékek

legujabb kiállításon könnyű film-kamarák igen alkalmasak utra.

Legjobb kézi kamarák, kombinálhatók film- és lemezekre, ugyszinte nagy választék legujabb szerkezetű lemez-kézi és állványos kamarákból. ppen most jelent meg az 1900. évi árjegyzék száma, ilusztrációval tartalmazza az összes szakba vágó és raktáron levő fényképészeti cikkekét. — Kivanatra árjegyzéket ingyen küldünk.

Wachtl és Társa

Budapest, IV. Régi-Posta utca 4.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandósalhajtó.)

Millió embernek ezer visszaadta egészségét!

Kik galandfőregben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy.

Pántlikagiliszta fejestől,

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta fereg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 fnt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagiliszta tünetei a következők:** Az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, einyálkasodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megtagadása, gyomorsav, gyomornév, gyakori felbűfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntség és a halál óhajítása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Resizsán, Fő-utca 49.** (Délmagyarország.)